

SARS le DTIC ba nyehelana ka ditone tsa diaparo, dikobo le dieta tse hapilweng ho mahlatsipa a dikgohola

Tshwane, 8 Phuptjane 2022 - SARS le Lefapha la Kgwebisano, Indasteri le Tlhodisano (DTIC) ba kopantse matsoho ho nyehelana ka ditone tsa diaparo, dikobo le dieta tse hapilweng ho mahlatsipa a dikgohola mane diprovenseng tsa KwaZulu-Natal (KZN), Eastern Cape, North West le Free State.

Boiteko bona, bo bitswang *Project Sizani* (We all Help), bo bile teng ka mora ho tsebahatswa ha maemo a qomatsi ke Mopresidente Cyril Ramaphosa e le ho arabela dipula tse matla le dikgohola tse bileng teng diprovenseng tsa Eastern Cape, North West, Free State le Kwa-Zulu Natal.

SARS e tlile ka mohopolo ona wa hore diaparo, dikobo le dieta tse hapilweng di nyehelwe tlasa leihlo le ntjhotjho ho latela Molao wa Bolaodi ba Meedi wa 91 wa 1964, o phethahatswang ke SARS, le Molao wa Dithoto tsa Mokokotelo, o laolwang ke Dtic, mmoho le tumellano ya NEDLAC ya 2009 le 2020, e bolelang hore dithoto tse hapilweng di tlameha ho senngwa ka sepheo sa ho qoba ho phatlalatswa ha tsona mmarakeng wa Afrika Borwa.

Ho bohlokwa ho hlokomela hore SARS ka boyona, ha e kgone ho phethahatsa mosebetsi o moholo hakaana ha ho shejwa molao le tsa tshebetso. Sena se ile sa hloka hore ho be le dipuisano tse ngata le ditumellano le bakgathatema ba bohlokwa ba mmuso le ba ka ntle, mmoho le ho ikakgela ka setotswana ha bona hore sena se tle se phethahale.

Sena se akareditse hore ho fumanwe “kgeloho ya hang feela” ho tswa tumellanong ya NEDLAC, mme yona e fumanwe ka nako ya kopano le bakgathatema ba Indasteri ya Diaparo, Masela, Dieta le Matlalo (CTFL) hore nyehelo ena e ikgethang ya dithoto tsa CTFL tse ileng tsa hapuwa le ho lokollelwa SARS di fihlelle mahlatsipa ana a boemo bo matla ba lehodimo bo bileng teng ka Mmesa 2022.

Phethahatso ya tshebetso ena

Ho phethahatswa ha tshebetso ena ho etelletswe pele ke *Governance Task Team* (GTT), e thehetsweng morero ona. Sehlopha sena se sebetsa ka kopanelo le Komiti ya Naha ya Botsamaisi ba Diqomatsi ho fumana lesedi le tsela eo dintho tsa ditabatabelo tse tshwanang di ka sebetswang ka teng mmoho le ho bapisa maiteko a dinyehelo le dithoto le hore sena se amana jwang le projeke e kgolwanyane e etellwang pele ke mmuso. GTT e jara boikarabelo ba ho beha leihlo ho phalla ha motjha le ho netefatsa hore dithoto tse nyehetsweng di sebediswa ka nepo. Phatlalatso ya tsena e behilwe leihlo le ntjhotjho ka tshebedisano e matla ya se etsahalang tlase mane ka thuso ya Lefapha la Ntshetsopele ya Setjhaba (DSD) mmoho le dibaka tsa nakwana tseo ha jwale di ntseng di file batho bodulo.

Dikeletso tse tswang Ofsing ya Tonakgaolo ya KZN di ile tsa sebediswa ho tla ka moralo wa dinyehelo o hlalolang metheo e laolang motjha ona wa dinyehelo o kang palo ya diphuthelwana tse lokelang ho anela dipalo tse tiisitsweng tsa ditlhoko tsa batho, mmoho le metjha ya puso ho sireletsa lethathama lohle lena la boleng ba dinyehelo.

Hodima mona, lefapha la provense la Puso ya Kopanelo le Merero ya Setso (COGTA), ka dipopeho tsa lona tsa botsamaisi ba diqomatsi, di kgathile tema e matla ho lokisetsweng ha motjha ona wa dinyehelo, ha seabo sa mekgatlo ya basebetsi le yona mmoho le indasteri ya CTFL, jwalo ka bakgathatema ba bohlokwa, ba nkuwa e le ba hlokehang mohatong ka mong wa projeke ena ho e beha leihlo le ho netefatsa hore tsohle tse ka bakelang dikgwebo tsa lehae kotsi di a qojwa. *South African Association of Ship Operators and Agents* (SAASOA) e thusitse ka ho tsamaiswa ha dikhonteina tsena ho leba dipolokelong tsa Durban, ho tloha moo ho phatlalatswa ha tsona ho ile ha etsahala.

Lenaneo la teko

Ka lebaka la tlhokeho e hlokolosi ya dikobo eThekwini, kanetso ya lenaneo la teko la dinyehelo tsena e qadile mane KZN bekeng e fetileng. Ka nako ya matsatsi a supileng a teko ena, ke dikobo tse 1612 tse nyehetsweng ho mahlatsipa a itseng a dikgohola dibakeng tsa bodulo tsa eThekwini jwalokaha di hlwailwe ke Ofis iya Tonakgolo mane

KZN. Ke paloyohle ya dikobo/diduvete tse hapilweng tse 35 806 tse reretsweng ho anetswa dibakeng tse amilweng ke qomatsi ho phatlalla le naha.

Motjha wa ho buisana le Eastern Cape le North West o se o qadile mme sepheo ke ho etsisa se seng se entswe mane KZN.

Khomishenara ya SARS Mong. Edward Kieswetter o lebohile mafapaha ohle a mmuso a bileng le seabo ho fihlisa nyehelo ena e kgolohadi ho thusa mahlatsipa a dikgohola. O itse, "Re tshepa hore ketso ena ya lereko e tla leka ho fokotsa tshotleho e tlisitweng ke mahlamola ana a tlhaho. Dikobo tsena haholoholo ka nako ena ya mariha, di tla tlisa phapang ho bohle".

- Ho fumana lesedi le fetang lena, ka kopo ikopanye le SARSMedia@sars.gov.za
- Ho etsa ditlhophiso tsa ditshwantsho, ka kopo ikopanye le Mhlaba Memela, mmuelli wa Lefapha la Ntshetsopele ya Setjhaba mane KZN ho mhlaba.memelazamo@kzndsd.gov.za.